

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudkyň Jiřiny Chmelové a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **S. B. T.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2023, čj. OAM-139/ZA-ZA11-LE24-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2024, čj. 16 Az 13/2023-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dne 13. 2. 2023 o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť uváděl pouze ekonomické důvody. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce u Městského soudu v Praze žalobu, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[2] Městský soud k námitce, že žalovaný nevedl řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci a žádost vypořádal neobjektivně, uvedl, že pochybení žalovaného v jeho postupu neshledal. V případě žalobce byly podmínky pro aplikaci § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu naplněny. Žalobce žalovanému nesdělil žádné informace svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. Po celou dobu řízení uváděl toliko ekonomické důvody podání žádosti. Konkrétně zmínil, že musí živit svou rodinu, a to nemocnou matku a mladšího bratra, který není schopen dosáhnout v domovském státě výdělku.

[3] Vzhledem k tomu, že žádost byla žalovaným zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, nezabýval se žalovaný ve smyslu § 16 odst. 3 téhož zákona ve znění účinném do 30. 6. 2023 tím, zda jsou u žalobce dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 – § 14b zákona o azylu. Žalovaný se tedy nezabýval ani posouzením toho, zda jsou u žalobce dány důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Jelikož byla žádost žalobce zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, nebylo rovněž povinností žalovaného zabývat se ekonomickou situací žalobce ani tím, jaká je situace ohledně nezaměstnanosti či lékařské péče v jeho vlasti. Takové posouzení by bylo namíště až v rámci meritorní posouzení otázky, zda je u žalobce naplněn některý z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

[4] Nejvyšší správní soud s ohledem na obsah kasační stížnosti nerekapituloval pro nadbytečnost další závěry městského soudu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Odkázal na důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Městský soud nesprávně posoudil právní otázku, jeho závěry neodpovídají provedenému dokazování a odůvodnění rozsudku je tak pro stěžovatele zmatečné.

[6] Stěžovatel dále namítá, že správní orgán ani nalézací soud nepostupovaly dle § 3 správního řádu, pokud nevedly řízení způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci. Především pak pochybily tím, že podanou žádost vypořádaly zcela neobjektivně. Stěžovatel má za to, že jím prezentované důvody podání žádosti sice měly ekonomický charakter, avšak zdaleka tato argumentace nezůstala osamocena. Stěžovatel netvrdil, že usiluje o ochranu v České republice z toho důvodu, že by byl pro něj život v tomto státě výhodnější, ale uvedl, že je pro něj život v domovském státě nemožný. Je totiž živitelem rodiny, složené primárně z nemocné matky a mladšího bratra, který není schopen dosáhnout v domovském státě výdělku. Nutnost zabezpečit náklady lékařské péče matky v domovském státě představují důvody spadající do kategorie humanitárního azylu. Podaná žádost tak měla být vypořádána meritorně, a nikoliv jen dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu.

[7] Správní orgány navíc nijak nevypořádaly argumenty stěžovatele ohledně jím uváděné míry nezaměstnanosti s oficiální vykázanou statistikou. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nijak nevyplývá, zdali správní orgány posoudily ekonomickou situaci v domovském státě žadatele, míru nezaměstnanosti či míru a financování lékařské péče. Argumentace stěžovatele zůstala zcela nevypořádána, což činí napadané rozhodnutí nepřezkoumatelným.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nadále trvá na správnosti jeho rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Dostatečně se zabýval všemi skutečnostmi, kterými stěžovatel svou žádost zdůvodnil. V napadeném rozhodnutí vyhodnotil stěžovatelovu žádost o mezinárodní ochranu, a to po dostatečně zjištěném skutkovém stavu. Kasační námitky jsou obdobné žalobním, přičemž se k nim žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 7. 2023 již dostatečně vyjádřil. Rovněž i v napadeném rozsudku lze nalézt odpovědi na kasační námitky, které jsou shodné s žalobními body.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval, zda jsou kasační námitky přípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., tj. zejména zda se z hlediska svého obsahu opírají o důvody uvedené v § 103 s. ř. s. Jelikož v dané věci rozhodoval samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud dále přijatelností kasační stížnosti podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Rozhodoval-li před městským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení městského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

III.a Nepřípustné kasační námitky

[11] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přípustností uplatněných kasačních námitek. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. totiž platí, že kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

[12] Kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu ve správním soudnictví (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byly kasační námitky způsobilé k projednání, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí městského soudu. Stěžovatel je tedy povinen v kasační stížnosti vymezit rozsah přezkumu napadeného rozhodnutí a musí předestřít a konkrétně sdělit, v čem spatřuje skutková či právní pochybení městského soudu, a z kterých konkrétních důvodů závěry soudu považuje za nezákonné, resp. nepřezkoumatelné (usnesení NSS z 24. 4. 2023, čj. 8 Azs 41/2023-38, bod 9 a rozsudek NSS z 31. 3. 2023, čj. 8 Azs 299/2020-41, bod 10). Stěžovatel tedy musí vylicít, kterých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl městský soud vůči němu dopustit v procesu vydání rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným a rovněž ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnost (rozsudek rozšířeného senátu NSS z 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, a rozsudek NSS z 24. 1. 2023, čj. 6 As 358/2021-38, bod 11).

[13] Stěžovatel tedy musí reagovat na argumentaci krajského (městského) soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které městský soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž jakkoliv reflektuje argumentaci městského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky městský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům městského soudu, nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení NSS z 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, z 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43, nebo ze 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Za této situace, tj. bez bližší kasační argumentace, není úkolem Nejvyššího správního soudu za stěžovatele domýšlet, proč má za to, že jsou závěry městského soudu chybné.

[14] Stěžovatel v kasační sice formálně uvedl důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., kasační argumentace ale tímto směrem vůbec nesměřuje. Stěžovatel nijak nebrojí proti závěrům městského soudu. Pouze obecně namítá, že napadený rozsudek vychází z nesprávného posouzení řešené právní otázky, že závěry soudu neodpovídají provedenému dokazování a že městský soud a správní orgán nepostupovaly podle § 3 správního řádu. Tyto námitky jsou však natolik obecné, že nepředstavují projednatelný kasační bod (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Nevyplývá z nich totiž, jakou právní otázku měl městský soud chybně posoudit, jaké konkrétní závěry nemají odpovídat provedenému dokazování a proč jsou závěry městského soudu chybné. Namítané porušení § 3 správního řádu ze strany správního orgánu je pak doslovným zopakováním argumentace uplatněné již v žalobě. Nejvyšší správní soud k této námitce dodává, že správní soudy při svém rozhodování nejsou vázány správním řádem, nýbrž soudním řádem správním.

[15] Stěžovatel svou argumentaci sice dále rozvádí v tom smyslu, že podaná žádost měla být vypořádána meritorně, a nikoliv jen dle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, a dále že z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, zda správní orgány posoudily ekonomickou situaci v domovském státě žalobce, míru nezaměstnanosti či míru a financování lékařské péče. Tyto námitky jsou ale také doslovným zopakováním žalobních bodů. Městský soud zareagoval na tyto již v žalobě uplatněné námitky srozumitelnou argumentací. V napadeném rozsudku soud uvedl, že nebylo povinností žalovaného vypořádat žádost meritorně ani zkoumat ekonomickou situaci stěžovatele. Žalovaný se nemusel zabývat ani tím, jaká je situace ohledně nezaměstnanosti či lékařské péče v jeho vlasti. To z toho důvodu, že stěžovatel uvedl v žádosti pouze ekonomické důvody. Žalovaný proto správně konstatoval, že je žádost zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. V opakování uvedených námitek proto nelze spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům městského soudu.

[16] Výše uvedené námitky jsou tak nepřipustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírají o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Nejvyšší správní soud k nim proto nepřihlédl.

III.b Nepřijatelné kasační námitky

[17] Co se týče obecně tvrzené nepřezkoumatelnosti, Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady naplňují kasační důvod nepřezkoumatelnosti rozsudku (rozsudky NSS ze 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, z 31. 1. 2008, čj. 4 Azs 94/2007-107, z 21. 8. 2008, čj. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu z 18. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu výše uvedené judikatury však Nejvyšší správní soud neshledal, žádné pochybení městského soudu, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti. Z rozsudku totiž jasně a srozumitelně vyplývá, z jakého důvodu městský soud zamítl žalobu stěžovatele. Rovněž neshledal hrubé pochybení spočívající v tom, že by městský soud přehlédl nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného.

[18] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že se městský soud v tomto případě nedopustil hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Kasační stížnost proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[20] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, měl by tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení o kasační stížnosti důvodně vynaložil. Ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 9. května 2024

Petr Mikeš
předseda senátu